

چرا اقتصاد قاره‌ی اروپا پیشرفته است؟

شکل ۶۵—کشاورزی پیشرفته در اروپا

انگور به عمل آید.

هم‌چنین در این منطقه، دامداری و دامپروری نیز با شیوه‌های علمی انجام می‌شود و میزان تولید محصولات گوشتی و لبّنی زیاد است. بسیاری از فراورده‌های گوشتی و لبّنی کشورهایی چون هلند و دانمارک به خارج اروپا صادر می‌شود. صنعت ماهیگیری نیز به سبب دسترسی به دریاها و اقیانوس اطلس در اروپا رونق دارد و نروژ از کشورهایی است که در این صنعت فعالیت چشمگیر دارد.

● قاره‌ی اروپا دارای منابع زیرزمینی از قبیل معادن زغال‌سنگ و نفت (در دریای شمال) است اما این منابع نمی‌تواند پاسخ‌گوی صنایع عظیم این قاره باشد؛ از این‌رو، اروپا برای ادامه‌ی حیات صنایع خود به منابع معدنی و مواد اولیه‌ی کشورهای دیگر نیاز دارد و واردکننده‌ی این مواد است. در گذشته، کشورهای اروپایی برای برآوردن نیاز خود به استعمار قاره‌های دیگر روی می‌آوردند؛ همان‌طور که می‌دانید توسعه‌ی کشورهای قاره‌ی اروپا بدون غارت منابع کشورهای دیگر جهان از جمله در آسیا و آفریقا ممکن نبود.

امروزه اروپا با استفاده از علم و فناوری جدید توانسته است از بزرگ‌ترین مناطق صنعتی جهان باشد. کالاهای صنعتی کشورهایی چون آلمان، انگلستان و فرانسه به سراسر جهان صادر می‌شود.

● کشاورزی تقریباً در همه‌جای اروپا رایج است و با استفاده از ماشین‌آلات مدرن و شیوه‌های علمی صورت می‌گیرد. در جنوب اروپا، آب و هوای مدیترانه‌ای سبب شده است که محصولات ویژه‌ای چون زیتون، مرکبات و

شکل ۶۶—اروپا دارای حمل و نقل پیشرفته‌ای است؛ قطار فرانسوی T.G.V. یکی از تندرو‌ترین قطارهای جهان است.

● قاره‌ی اروپا به دلیل داشتن مراکز فرهنگی و تاریخی فراوان نظیر موزه‌ها، کلیساها و دانشگاه‌ها، از گذشته مورد توجه گردشگران بوده است. جاذبه‌های طبیعی مانند سواحل زیبا و آفتابی اطراف دریای مدیترانه و ورزش‌های زمستانی در کوه‌های آلپ پیوسته مورد بازدید جهانگردان سراسر دنیا قرار می‌گیرند. اسپانیا، ایتالیا و فرانسه از جمله کشورهایی‌اند که از طریق ورود جهانگردان درآمدهای بسیار زیادی کسب می‌کنند.

شکل ۶۷— برج ساعت بیگ بن در کنار رود تایمز — لندن

شکل ۶۸— کوه‌های آلپ — ورزش‌های زمستانی

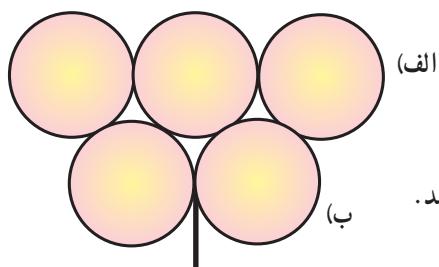
ب— صنایع فولاد ، ایتالیا

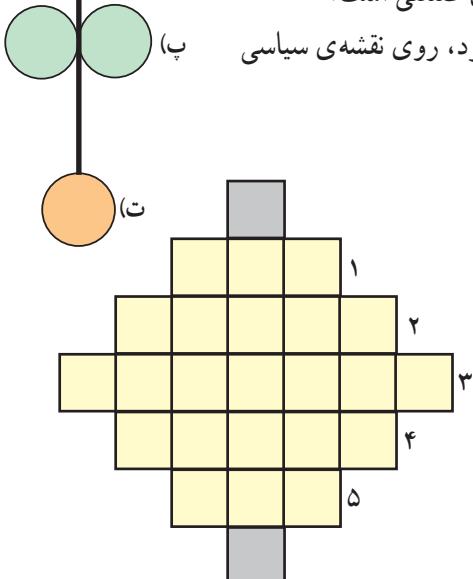
الف— صنعت کاغذ سازی ، سوئد

شکل ۶۹— مراکز صنعتی در اروپا

- ۱ - چرا کشورهای اروپایی در گذشته به استعمار کشورهای دیگر می‌پرداختند؟
- .....
- .....
- ۲ - چرا کشاورزی اروپا پیشرفته است؟
- .....
- .....
- ۳ - در اروپا گردشگری رونق بسیار دارد. آیا می‌دانید چرا؟
- .....
- .....

(الف)

۴ - پاسخ صحیح را در دائره‌ها بگذارید :

- الف - سه کشور اروپایی که صادرکنندهٔ کالاهای صنعتی‌اند.
- ب - دو کشور اروپایی که گردشگران و جهانگردان زیادی را جلب می‌کنند.
- پ - دو کشور اروپایی که صادرکنندهٔ لبیات‌اند.
- ت - از فعال‌ترین کشورهای اروپایی در زمینهٔ ماهیگیری صنعتی است.
- ۵ - نام کشورهایی را که در پاسخ به سؤال ۴ آورده می‌شود، روی نقشهٔ سیاسی اروپا (شکل ۷) با علامت * مشخص کنید.

۶ - جدول زیر را کامل کنید :

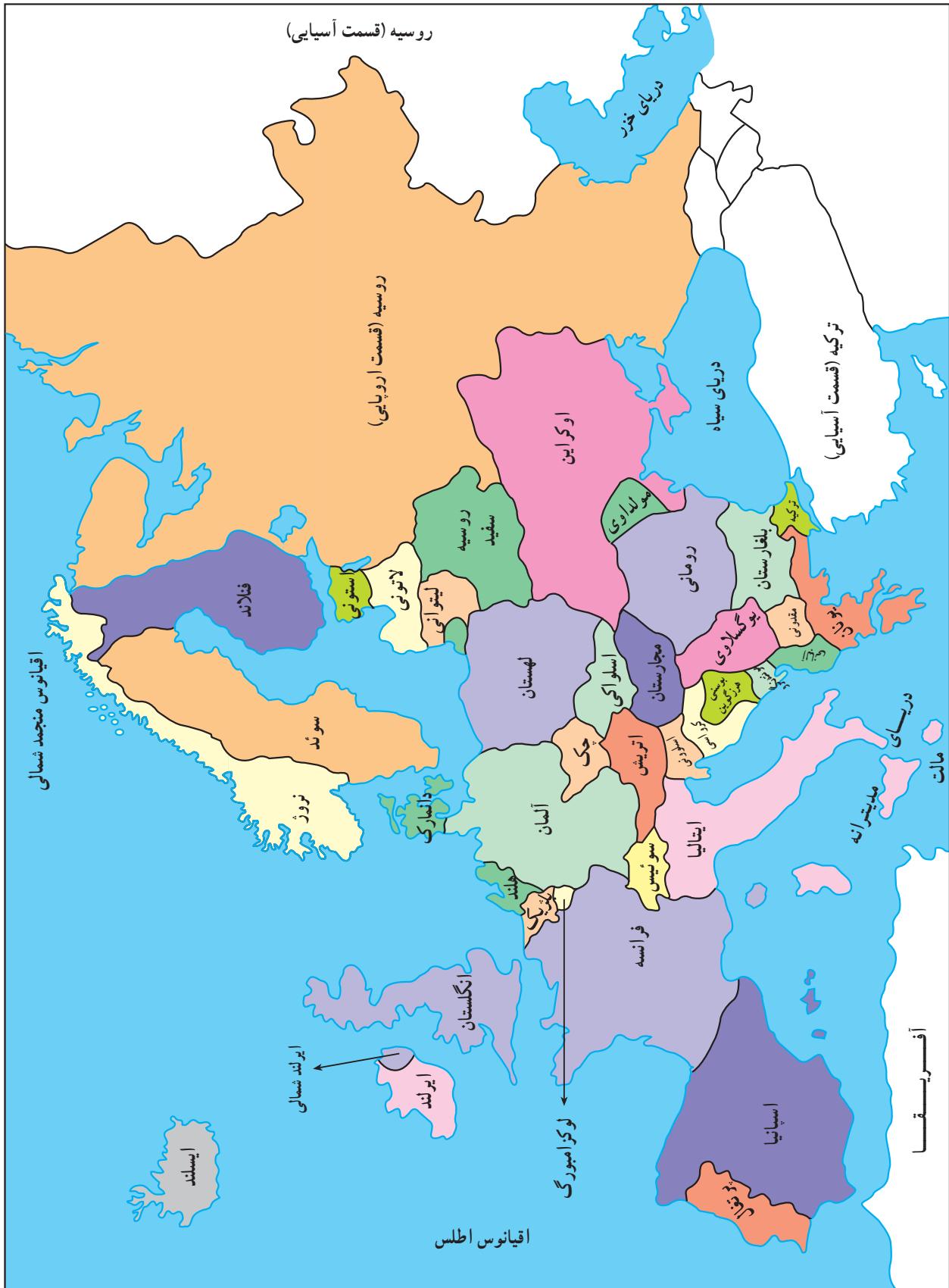
- ۱ - از منابع زیرزمینی مهم دریای شمال
- ۲ - کشوری صنعتی در اروپا
- ۳ - یکی از کشورهای دیدنی در اروپا
- ۴ - محصول مهم مدیترانه‌ای

۵ - رشته کوه معروف اروپا برای ورزش‌های زمستانی

* تحقیق: با راهنمایی دییر خود، به‌طور گروهی، درباره‌ی یکی از کشورهای اروپا یا یکی از موضوعات و مسائل جغرافیایی قاره‌ی اروپا تحقیق کنید و نتیجه را به صورت گزارش یا روزنامه‌ی دیواری به کلاس بیاورید.

چند موضوع پیشنهادی: رود دانوب، جاذبه‌های جهانگردی اروپا، نفت دریای شمال، آلدگی رودهای اروپا و صنایع اروپا.

شکل ۷ — نقشه‌ی سیاسی کشورهای اروپا

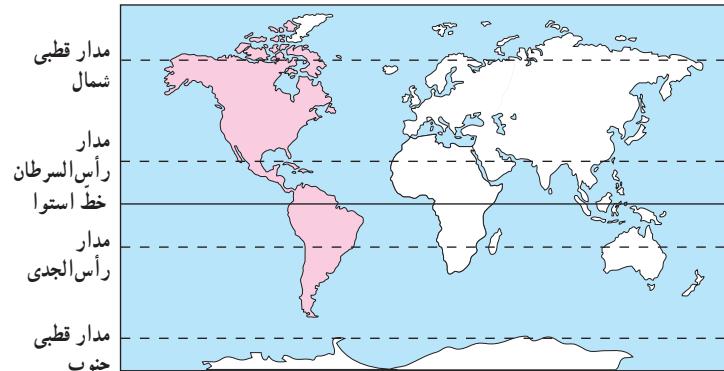

راهنما

شکل ۷۱ – نقشه‌ی مصور اقتصادی اروپا

	توتون		چغندر		معدن		گندم		چاه نفت		زیتون
	ماهیگیری		گاو شیری		معدن زغال سنگ		ذرت		استخراج نفت از کف دریا		کارخانه
	مرکبات		گوسفند		گاو گوشتی		انگور		چوب		

قاره‌ی آمریکا کجاست؟

شکل ۷۲ – نقشه‌ی موقعیت جغرافیایی قاره‌ی آمریکا

کریستف کلمب

قاره‌ی آمریکا، برخلاف سایر قاره‌ها، تا اویل قرن شانزدهم میلادی ناشناخته بود. در سال‌های ۱۴۹۲-۱۵۰۶ میلادی یک دریانورد ایتالیایی به نام کریستف کلمب که برای دربار پادشاهی اسپانیا کار می‌کرد، کوشید راه کوتاه‌تری را برای رسیدن به هند و ثروت‌های آن بیابد. او آبهای اقیانوس اطلس را با کشتی پیمود و به سواحل قاره‌ی آمریکا رسید ولی فکر می‌کرد که به هند رسیده است؛ از این رو، وی بومیان آن جا را هندی نامید. بعدها، این قاره‌ی نویافته را به خاطر نام آمریکو و سپس آمریکا نامیدند؛ زیرا، این دریانورد ایتالیایی وقتی به آن جا رسید، متوجه شد که به قاره‌ی جدیدی دست یافته است.

سه قاره‌ی آسیا، آفریقا و اروپا از گذشته‌های دور محل زندگی انسان‌ها بوده است؛ از این رو، به آن‌ها بر قدیم می‌گویند اما به قاره‌ی آمریکا بر جدید می‌گویند؛ چون، خیلی دیرتر از سایر قاره‌ها کشف و شناخته شد.

موقعیت جغرافیایی

قاره‌ی آمریکا بین کدام اقیانوس‌ها قرار گرفته است؟ تنگه‌ی بربنگ مانند پلی است که آسیا را به آمریکا مربوط می‌کند. در گذشته‌های بسیار دور برخی از مردم آسیایی از آن گذشته، به آمریکا رفته و در آنجا ساکن شده‌اند. جزیره‌ی یخ‌بسته‌ی گرینلند در کدام سمت این قاره قرار دارد؟

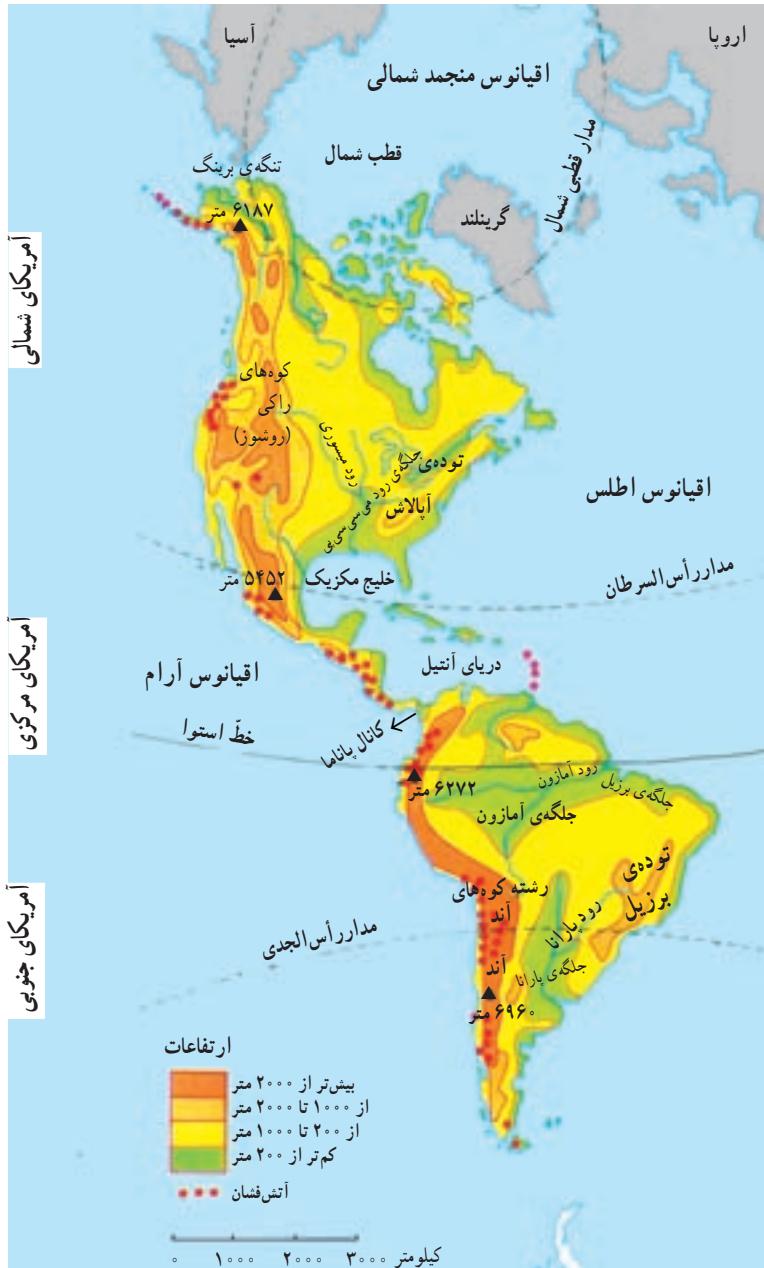
● به شکل ۷۳ نگاه کنید. قاره‌ی آمریکا که از قطب شمال تا نزدیکی قطب جنوب کشیده شده، به دو بخش تقریباً مساوی تقسیم شده است: آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی. این دو قسمت، خود به وسیله‌ی خشکی باریکی که آمریکای مرکزی نامیده می‌شود به یکدیگر متصل‌اند.

● پیش از حفر کanal پاناما، کشتی‌ها برای عبور از اقیانوس اطلس به اقیانوس آرام، مجبور بودند آمریکای جنوبی را دور بزنند و لی بعدها با حفر این کanal، دو اقیانوس به هم مرتبط شدند.

ناهمواری‌ها

* چین‌خوردگی‌های جوان و مرتفع: به شکل ۷۳ دقت کنید. رشته‌کوه‌های جوان و مرتفع آمریکا در امتداد کناره‌های کدام اقیانوس‌ها کشیده شده است؟

رشته‌کوه‌های راکی (روشوز) در آمریکای شمالی و رشته‌کوه‌های آند در آمریکای جنوبی، چین‌خوردگی‌های جوان آمریکا هستند. در این مناطق به دلیل ناآرام بودن پوسته‌ی زمین، آتش‌فشنan‌ها و زمین‌لرزه‌های فراوانی رخ می‌دهد.

شکل ۷۳ — ناهواری‌های قاره‌ی آمریکا

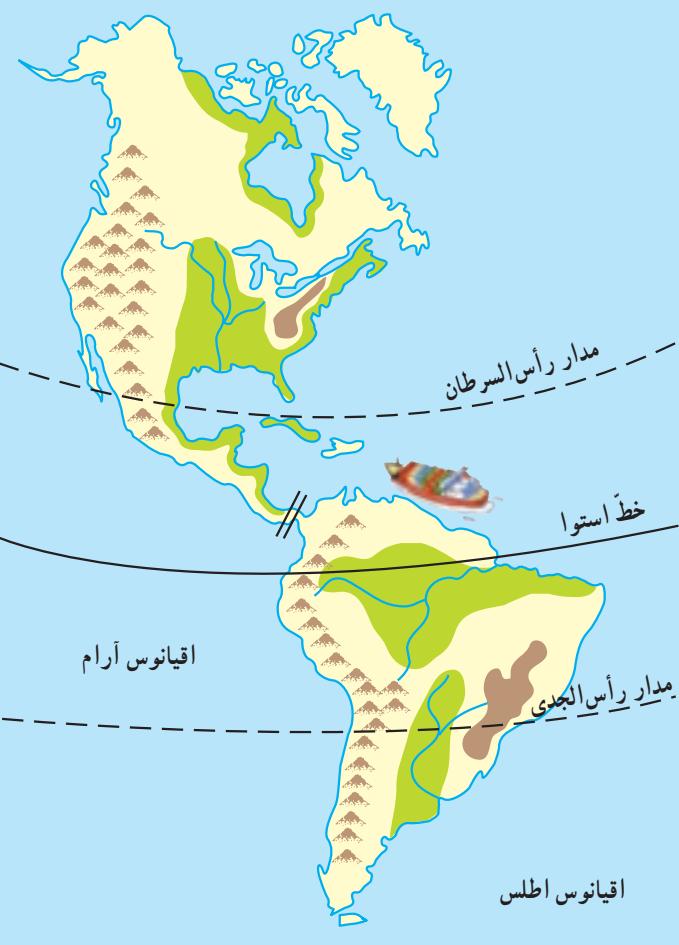

شکل ۷۴ — کشتیرانی در کanal پاناما

فعالیت

- ۱ - چرا به قاره‌ی آمریکا بر جدید می‌گویند؟
- ۲ - بروی نقشه‌ی مقابل، موارد زیر را بباید و شماره‌گذاری کنید :

  - ۱ - رشته‌کوه راکی، ۲ - توده‌ی بربزیل،
  - ۳ - توده‌ی آپالاش، ۴ - رود آمازون، ۵ - رود پارانا،
  - ۶ - جلگه‌ی بربزیل، ۷ - جلگه‌ی پارانا، ۸ - رود می‌سی‌سی‌پی، ۹ - رشته‌کوه آند، ۱۰ - جلگه‌ی می‌سی‌سی‌بی، ۱۱ - کانال پاناما، ۱۲ - اقیانوس اطلس،
  - ۱۳ - اقیانوس آرام، ۱۴ - خلیج مکزیک.
  - ۳ - چرا کanal پاناما حفر شده است؟
  - ۴ - فرض کنید یک کشتی می‌خواهد از آب‌های اقیانوس اطلس به آب‌های اقیانوس آرام برسد. کشتی می‌تواند از دو مسیر حرکت کند. این دو مسیر را روی نقشه ترسیم کنید. کدام مسیر کوتاه‌تر است؟ چرا؟

شکل ۷۶ - آتش‌فشان سنت هلن؛ که چندی قبل، پس از مدت‌ها خاموشی دوباره فعال شد و آتش‌فشان کرد.

شکل ۷۵ - رود آمازون از میان جنگل‌های انبو استوایی می‌گذرد.

درس هیجدهم

چرا آب و هوا و پوشش گیاهی قاره‌ی آمریکا از شمال به جنوب تغییر می‌کند؟

در درس‌های قبل آموختید که قاره‌ی آمریکا از قطب شمال تا نزدیکی قطب جنوب کشیده شده است. به همین سبب انواع آب و هوا و پوشش گیاهی در این قاره به چشم می‌خورد.

- به نقشه‌ی پوشش گیاهی (شکل ۷۷) توجه کنید. در شمال آمریکای شمالی و جنوب آمریکای جنوبی، پوشش گیاهی توندرا وجود دارد. این مناطق به دلیل مجاورت با قطب شمال و قطب جنوب، آب و هوای قطبی دارند.

● در آمریکای شمالی پس از توندرا به جنگل‌های مخروطی (سوژنی برگ‌ها) می‌رسیم. این منطقه که در جنوب توندرا قرار گرفته است، آب و هوای سرد دارد. جنگل‌های مخروطی و آب و هوای سرد بیش‌تر در کشور کانادا مشاهده می‌شود.

- پس از این منطقه، در قسمت نسبتاً وسیعی از آمریکای شمالی، جنگل‌های پهن برگ منطقه‌ی معتدل روییده است. وجود این نوع پوشش گیاهی به دلیل آب و هوای معتدل اقیانوسی است که در این بخش از آمریکا حکم فرماست.

● چنان‌که در نقشه مشاهده می‌کنید، اطراف استوا در آمریکای جنوبی پوشیده از جنگل‌های ابوبه است. آب و هوای گرم و مرطوب استوایی، مناطقی چون آمریکای مرکزی و جزایر دریای آنتیل و بخش‌های شمالی، آمریکای جنوبی را دربر می‌گیرد.

- در آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی بیابان‌هایی

راهنمای:

<p>چیزیار علف‌های کوتاه‌قند و بوته‌ها که هم در کشورهای سرد سیر و هم در کشورهای گرمسیر وجود دارند.</p>	<p>جنگل‌های پهن برگ در خانه‌ی پرنگانه که پیش‌تر در نواحی معتدله می‌رویند؛ مانند: بلوط، سیبدار و ... .</p>	<p>جنگل‌های ابوبه، گرم‌سیری (استوایی) این جنگل‌ها در نواحی‌ای که در تمامی طول سال گرما و رطوبت دارند، می‌رویند و برای حیات و حشر خیلی غنی‌اند.</p>	<p>توندرا در مجاورت مدار قطبی، زمن‌ها به شدت بیخ زده‌اند. در تاسیان که برف‌های سطحی کمی ذوب می‌شود، خزه و گلشنگ و گیاهان کوئاندقد می‌روید.</p>
<p>ساوان علفزارهای بلند همراه با درختان برآکنده در منطقه‌ی گرمسیری، در اینجا به یک فصل بارانی و یک فصل خشک وجود دارد.</p>	<p>جنگل‌های مخروطی (تابیگا) درختانی که در سرمهای زیاد قادر به بقا هستند؛ مانند سرو، کاج و سوزنی برگان</p>	<p>استپ بیابانی بیابان گرم‌ترین و خشک‌ترین نواحی دنیا بینه‌اند. در برخی از آن‌ها، استپ‌گیاهان خاردار با فاصله‌ی از هم رویده‌اند.</p>	<p>کوهستان‌ها در ارتفاعات هرچه بالاتر می‌رویم، هوا سردتر می‌شود و نوع پوشش گیاهی هم تغییر می‌کند.</p>

می‌یابد. چون کوه‌های بلند راکی و آند از نفوذ رطوبت اقیانوس‌ها به این مناطق جلوگیری می‌کنند، میزان بارش در این بیابان‌ها بسیار ناچیز است.

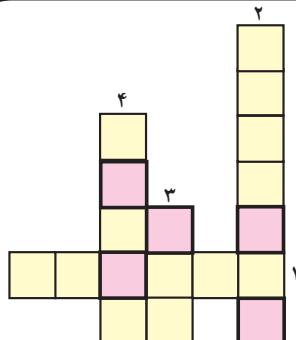
شکل ۷۹ – جنگل‌های سوزنی برگ، کِبِک کاناดา

وجود دارد. نام این بیابان‌ها چیست؟ هنگام روز، درجهٔ حرارت در این بیابان‌ها به ۵۰ درجهٔ سانتی‌گراد می‌رسد و در شب به صفر درجهٔ سانتی‌گراد کاهش

شکل ۷۸ – درختان غولپیکر صنوبر (چوب قرمز) کالیفرنیا، ایالات متحدهٔ آمریکا

فعالیت

* جدول را کامل کنید.

- ۱ – این نوع جنگل‌ها در آمریکای شمالی و کانادا دیده می‌شود.
- ۲ – نام بیابانی که در آمریکای جنوبی قرار گرفته است.
- ۳ – مناطق شمالی آمریکا دارای این نوع آب و هواست.
- ۴ – جنگل‌ها در مجاورت خط استوا به این صورت‌اند.

* حروفی را که در مربع‌های قرمز قرار دارند، کنار هم بگذارید تا کلمه‌ای به دست آید. کلمه‌ی به دست آمده رمز جدول خواهد بود که نام نوعی پوشش گیاهی است. این پوشش گیاهی در آمریکای شمالی دیده می‌شود یا آمریکای جنوبی؟ این نوع پوشش گیاهی بیانگر چه نوع آب و هوایی است؟

۵ – به داش آموز بزریلی پاسخ دهید.

انسان‌ها در هر دقیقه، ۱۴ هکتار از جنگل‌های استوایی را از بین می‌برند. در آمریکای جنوبی و بربازیل $\frac{1}{5}$ جنگل‌های آمازون در سی سال اخیر ازین رفته است. به جنگل‌های آمازون رسیدهای زمین می‌گویند؛ زیرا، این جنگل‌ها اکسیژن تولید کرده و گاز کربنیک را جذب می‌کنند. اگر این جنگل‌ها ازین بروند، تولید گاز کربنیک افزایش می‌یابد و تغییرات نامطلوبی در آب و هوا به وجود می‌آید، خاک‌ها فرسایش می‌یابد، حیات وحش ازین می‌رود و ... .

آیا می‌توانید...

طرحی بکشید که در آن مردم را به مواظبت از جنگل‌ها و ازین نبردن آن‌ها تشوق کند. ما می‌خواهیم این طرح را به صورت پوستر چاپ کیم.

جنگل‌های بارانی استوایی – بربازیل

دانش آموز بزریلی

آیا آمریکا قاره‌ای با دو فرهنگ و تمدن مختلف است؟

* مردم قاره‌ی آمریکا از نژادها و تیره‌های گوناگون و جنوبی، آمریکای لاتین هم گفته می‌شود.

● رشد جمعیت در آمریکای لاتین بیشتر از آمریکای شمالی

تشکیل شده‌اند. مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌انداز:

● بومیان: سرخ پوستان ساکنان اصلی و قدیمی آمریکا

هستند که به آن‌ها هندی نیز می‌گویند. پس از کشف آمریکا و با ورود سفیدپوستان اروپایی به این قاره، که در صدد تصرف زمین‌های سرخ پوستان بودند، جنگ‌هایی بین بومیان و اروپاییان رخ داد که به سبب آن بسیاری از سرخ پوستان از بین رفتند. امروزه عده‌ی بسیار کمی از آن‌ها باقی مانده‌اند.

● سفیدپوستان: از قرن شانزدهم میلادی به بعد، به تدریج

مهاجران سفیدپوست اروپایی به آمریکا آمدند و در آنجا زندگی کردند و روز به روز بر تعداد آن‌ها افزوده شد. امروزه عده‌ی زیادی از مردم قاره‌ی آمریکا دورگه‌اند که از اختلاط نژاد و ملتی‌های گوناگون به وجود آمده‌اند.

● سیاهان: سیاه پوستان آمریکایی در واقع فرزندان و

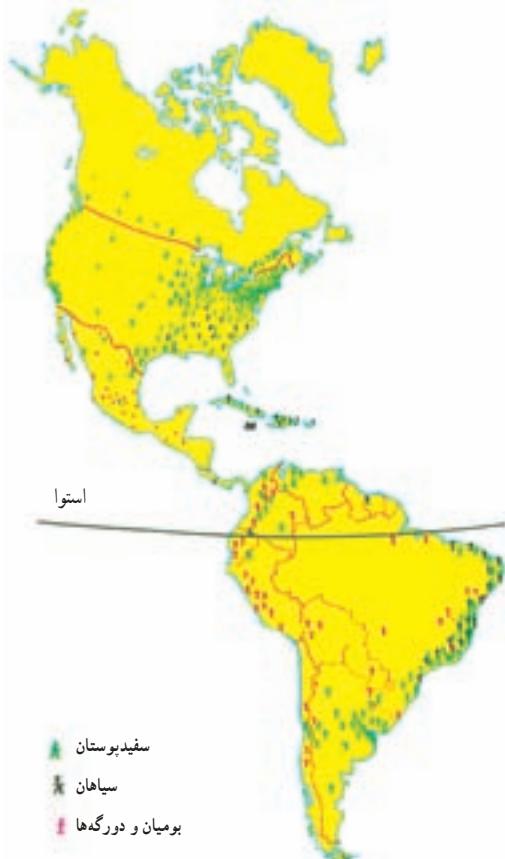
نوادگان بردگان آفریقایی‌اند که در دوران استعمار به وسیله‌ی سفیدپوستان اروپایی برای کار در مزارع کشاورزی و معادن به اجبار به این قاره آورده شدند. امروزه عده‌ی زیادی سیاه پوست در آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی زندگی می‌کنند.

در ایالات متحده‌ی آمریکا، سیاه پوستان بیشتر در جنوب

شرقی این کشور و نیز در شهرهای بزرگی چون شیکاگو و نیویورک زندگی می‌کنند و شرایط زندگی آنان از نظر اقتصادی و اجتماعی در مقایسه با سفیدپوستان نامناسب است.

* در قاره‌ی آمریکا دو فرهنگ متفاوت وجود دارد: در

آمریکای شمالی به سبب مهاجرت انگلیسی‌ها، فرهنگ انگلوساکسون غلبه دارد و زبان مردم، انگلیسی است. دو کشور کانادا و ایالات متحده‌ی آمریکا، در این بخش واقع شده‌اند. آمریکای مرکزی و جنوبی به سبب مهاجرت اسپانیایی‌ها و بریتانیایی‌ها به این بخش، فرهنگ لاتینی دارند؛ از این‌رو، به آمریکای مرکزی

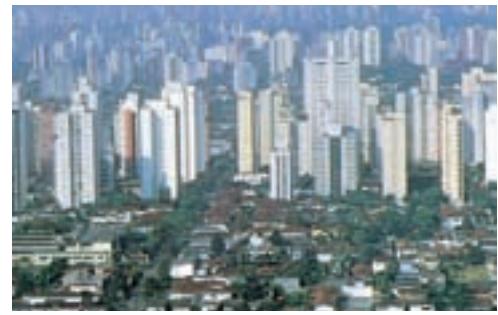
شکل ۸۰— نقشه‌ی پراکندگی نژادها در قاره‌ی آمریکا

شکل ۸۱— مقر سازمان ملل متحد، نیویورک

شکل ۸۵ – نقشه‌ی سیاسی کشورهای قاره‌ی آمریکا

شکل ۸۲ – رشد شهرها در آمریکای جنوبی، بربازیل، سائوپائولو

شکل ۸۳ – چهره‌ی سرخ‌بُوست

شکل ۸۴ – چهره‌ی سیاه‌بُوست

فعالیت

- ۱ – آمریکای لاتین به کدام بخش از قاره‌ی آمریکا گفته می‌شود؟ چرا؟
- ۲ – به نقشه‌ی پراکندگی نژادها در قاره‌ی آمریکا توجه کنید. دو رگه‌ها بیشتر در آمریکای شمالی پراکنده شده‌اند یا در آمریکای مرکزی و جنوبی؟
- ۳ – منشأ سیاه‌بُوستانی که امروزه در قاره‌ی آمریکا زندگی می‌کنند، کجاست؟ توضیح دهید.
- ۴ – با توجه به نقشه‌ی بالا پاسخ دهید :

* نام یک کشور در آمریکای مرکزی

* نام دو کشور در آمریکای شمالی

* نام سه کشور در آمریکای جنوبی

* پایتخت ایالات متحده‌ی آمریکا کدام شهر است؟ مقر سازمان ملل متحد در کدام شهر آمریکاست؟ این شهرها در کدام

سمت آمریکا قرار دارند؟

چه عواملی موجب پیشرفت اقتصادی آمریکای شمالی شده است؟

آمریکای شمالی

دو کشور آمریکای شمالی (ایالات متحده ای آمریکا و کانادا) به دلایل مختلف از پیشرفت‌ترین کشورهای صنعتی دنیا هستند؛ از جمله:

- دو کشور ایالات متحده ای آمریکا و کانادا طی سال‌های طولانی با جذب نیروهای متخصص و دانشمندان سایر کشورها، توانسته‌اند صنعت و اقتصاد پیشرفت‌های داشته باشند و البته این اقدام سبب عقب‌ماندگی کشورهای در حال توسعه شده است.

کشورهای آمریکای شمالی، هم از نظر کشاورزی و دامداری و هم از نظر صنعت، پیشرفت‌اند. ایالات متحده ای آمریکا صادرکننده محصولات کشاورزی نظیر گندم، انواع کالاهای صنعتی و به ویژه اسلحه به سایر نواحی جهان است که این موضوع باعث ایجاد جنگ‌های زیادی در برخی کشورهای دنیا شده است.

آمریکای لاتین

کشورهای آمریکای لاتین به دلیل سیاست‌های استعماری، همانند دو کشور آمریکا و کانادا پیشرفت و صنعتی نیستند بلکه پیش‌تر تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه‌ی صنعتی و محصولات کشاورزی‌اند.

شکل ۸۷ – مزرعه‌ی نیشکر – کوبا

- آمریکای شمالی معادن زیرزمینی فراوانی دارد و نیز دارای منابع طبیعی فراوانی مانند زمین‌های وسیع، خاک‌های قابل کشت، رودهای پرآب و آب و هوایی گوناگون است.

- پیشرفت و توسعه‌ی آمریکای شمالی، به ویژه ایالات متحده ای آمریکا، هم‌چنین به دلیل مهاجرت اروپاییان به آمریکاست. آن‌ها سرمایه‌هایی را که با خود آورده بودند و نیز مهارت‌ها و استعدادهای خود را در این سرزمین‌ها به کار گرفتند و در مدت چند قرن تمدن جدیدی را به وجود آورden.

- عوامل دیگری نیز در توسعه‌ی اقتصادی آمریکای شمالی تأثیر داشته است؛ مثلاً، در جنگ جهانی دوم صنایع کشورهای اروپایی اغلب ویران شد ولی ایالات متحده ای آمریکا به دلیل دور بودن از منطقه‌ی جنگ آسیبی ندید و توانست از رقیبان خود جلو بیفتد.

پس از جنگ جهانی دوم و افول قدرت‌های اروپایی، ایالات متحده ای آمریکا جانشین این کشورها در مناطق مختلف جهان

شکل ۸۶ – مرکز تجارت و بازرگانی، ونکوور – کانادا

بیشتر بدانیم

بیشتر بدانیم

بیشتر مردم آمریکای جنوبی به فعالیت‌های کشاورزی مشغول‌اند. بزرگ‌ترین و غنی‌ترین مزارع جهان در کشورهایی چون آرژانتین، برزیل، پاراگوئه و اروگوئه وجود دارد. در این نواحی قهوه، موز، نیشکر و گندم کشت شده و گاو و گوسفند نیز پرورش داده می‌شود.

بعضی از انواع مواد غذایی که امروزه در سراسر جهان مصرف می‌شود نخستین بار در آمریکا کشف شد و از آنجا به سایر نواحی جهان منتقل یافت. سبزی‌زمینی، گوجه‌فرنگی، ذرت، دانه‌های کاکائو که انواع شکلات‌ها از آن تهیه می‌شود و نیز کدوتبل و میوه‌ی آووکادو— که شبیه گلابی است— از آن جمله است.

فعالیت

۱— به نقشه‌ی مصوّر اقتصادی توجه کنید و به سؤال‌ها پاسخ دهید :

الف— در آمریکای شمالی (کانادا و ایالات متحده‌ی آمریکا) کدام محصولات کشاورزی تولید می‌شود؟

ب— در آمریکای شمالی کدام معادن زیرزمینی و منابع طبیعی وجود دارد؟

پ— چند محصول مهم کشاورزی آمریکای لاتین را نام ببرید.

۲— صادرات ایالات متحده‌ی آمریکا چیست؟

۳— کشورهای آمریکای لاتین را از نظر پیشرفت صنعتی و اقتصادی با کشورهای آمریکای شمالی مقایسه کنید.

۴— چه عواملی موجب پیشرفت و توسعه‌ی اقتصادی آمریکای شمالی شده است؟ جدولی دو ستونی رسم کنید و در یک ستون، آن عوامل طبیعی و در ستون دیگر، عوامل انسانی مربوط به آن را بنویسید.

عوامل انسانی	عوامل طبیعی
	— معادن زیرزمینی فراوان (زغالسنگ، نفت ...)

* تحقیق: با راهنمایی دبیر خود و به طور گروهی درباره‌ی یکی از کشورهای قاره‌ی آمریکا یا یکی از موضوعات و مسائل جغرافیایی قاره‌ی آمریکا تحقیق کنید و نتیجه را به صورت گزارش یا روزنامه‌ی دیواری به کلاس بیاورید.
چند موضوع پیشنهادی: کاشفان قاره‌ی آمریکا، جزیره‌ی گرینلند، سرخبوستان، جنگلهای آمازون، کانال پاناما، رود می‌سی‌سی‌بی و رشد شهرها در برزیل.

شكل ٨٨ – نقشهی مصوّر اقتصادی آمریکای شمالی (کانادا و ایالات متحدهی آمریکا)

، اہنگا

 توتون	 پنبه	 معدن	 گندم	 چاه نفت	 طلا
 ماهیگیری	 گاو شیری	 معدن زغال سنگ	 ذرت	 استخراج نفت	 از کف دریا
 مرکبات	 گوسفند	 گاو گوشتی	 انگور		 چوب

شکل ۸۹ – نقشه‌ی مصور اقتصادی آمریکای مرکزی و جنوبی

راهنما

	توتون		پنبه		معدن		گندم		چاه نفت		طلاء
	ماهیگیری		گاو شیری		معدن زغال سنگ		ذرت		استخراج نفت از کف دریا		کارخانه
	مرکبات		گوسفند		گاو گوشتی		انگور		چوب		